

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

Deze elektronische versie maakt het mogelijk alle documenten van de papieren versie te raadplegen, die in elektronische vorm bestaan. Dit laatste is niet het geval voor bepaalde artikels van doctrine, die enkel in de papieren versie beschikbaar zijn. Deze papieren versie is voorbehouden aan de leden en de diensten van het federale Parlement.

Alle elektronische adressen waren toegankelijk op de datum van verschijning van het dossier.

Het is echter altijd mogelijk dat bepaalde adressen worden afgeschaft of veranderd.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	2
EUROPESE UNIE	14
Documenten	14
Rechtsleer.....	14
BELGIË.....	15
Wetgeving.....	15
Parlementaire documenten.....	15
Links	15
FRANKRIJK.....	16
Wetgeving.....	16
Vorbereidende werken	16
Rechtsleer.....	17
NEDERLAND.....	18
Wet- en regelgeving.....	18
Parlementaire documenten en studies	18
Rechtsleer.....	19
DUITSLAND.....	21
Wetgeving.....	21
Verslag	21
Rechtsleer.....	21
GROOT-BRITTANNIË	23
Wetgeving.....	23
Rechtsleer.....	23
Links	23

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

INLEIDING

Op het niveau van de Europese Unie bestaat er het Europees vrijwilligerswerk dat kadert in het communautair actieprogramma 'Jeugd' dat voor de periode 2000 – 2006 in werking gesteld werd door het besluit 1031/2000/EG van 13 april 2000. Dit werk werd in 1996 in de vorm van een pilootprogramma opgestart. Het Europees vrijwilligerswerk vormt het tweede luik van het programma. Het richt zich in principe tot alle personen tussen 18 en 25 jaar, met de bedoeling om vrijwilligerswerk te vervullen in een andere lidstaat dan deze waar men woont, of in een derde land. Het gaat om een activiteit die niet winstgevend is of betaald wordt en die van belang is voor de gemeenschap. Ze duurt maximaal 12 maanden. De huisvesting in vol pension wordt gewaarborgd en er wordt een vergoeding in de vorm van zakgeld uitbetaald.

Dankzij deze activiteiten doen de jongeren ook ervaringen op die hen op een informele manier vormen en waardoor zij sociale en culturele vaardigheden opdoen. Er heeft een tussentijdse evaluatie van het Programma Jeugd 2000-2006 plaatsgevonden, die betrekking had op de periode 2000-2003 en die opgenomen werd in het rapport COM/2004/158 van 08/03/2004 van de Commissie.

De Commissie heeft voor de periode 2007-2013 nieuwe voorstellen geformuleerd in het programma 'Jeugd in actie'. Ze werden toegezonden naar de Raad en het Europese Parlement.

Sedert het einde van de verplichte militaire dienstplicht was in België de vraag naar een eventuele instelling van een andere vorm van dienstverlening aan de gemeenschap voor jongeren regelmatig aan de orde.

Tijdens de vorige legislatuur werd de wet van 11 april 2003 tot instelling van een vrijwillige dienst van collectief nut gestemd. Zij bleef nochtans dode letter, daar zij nog niet in werking is getreden en er nog geen uitvoeringsbepalingen zijn genomen. Deze wet voorziet in de inrichting van een vrijwillige dienst van collectief nut bij Landsverdediging met een mogelijkheid tot uitbreiding naar andere federale openbare diensten en, mits akkoord van de bevoegde overheden, naar regionale, communautaire, provinciale en gemeentelijke administraties. Het doel van de wet is jongeren die dit wensen, te helpen een overgang te vinden naar het actieve leven via een daad van burgerschap ten bate van de gemeenschap.

De regering heeft onlangs het voornemen geuit deze wet te activeren. Door de Commissie voor Binnenlandse Zaken en Algemene Zaken werd een parlementaire werkgroep ingesteld om de mogelijkheden tot activering van deze wet in de verschillende sectoren te bespreken en dit in overleg met alle betrokken actoren.

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

Daarenboven werd door de programmawet van 27 december 2005 een vrijwillige dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking ingesteld door een wijziging van de wet van 21 december 1998 betreffende de Belgische technische coöperatie. Het doel van deze dienst is drievoudig : enerzijds een kader bieden aan jongeren die zich ten dienste willen stellen van ontwikkelingslanden, anderzijds hen de gelegenheid bieden een eerste werkervaring op te doen op het terrein van de ontwikkelingssamenwerking en tenslotte het geheel van de bevolking sensibiliseren voor de problematiek van de ontwikkelingssamenwerking via de ervaringen van jongeren op dit terrein. De duur van deze dienst, uitgevoerd in een partnerland van de Belgische coöperatie is van 1 tot 3 jaar. Concreet is het vertrek van de eerste 50 vrijwilligers voorzien einde 2006 en zullen er 50 extra vrijwilligers vertrekken in het voorjaar van 2007. De vrijwilligers zullen worden toegewezen aan de projecten en programma's beheerd door de Belgische technische Coöperatie (BTC). Deze werd door de wet belast met de selectie, vorming en toewijzing van de vrijwilligers. Het Koninklijk Besluit van 3 mei 2006 bepaalt de voorwaarden en modaliteiten voor ondertekening van een arbeidsovereenkomst in het kader van deze vrijwillige dienst. De betrokken personen zijn jongeren van minimum 20 jaar, die het hoger secundair onderwijs hebben doorlopen, de Belgische nationaliteit bezitten of onderdaan zijn van een andere lidstaat van de Europese Unie of Zwitserland en met niet meer dan 2 jaar werkervaring.

De vrijwilligers tekenen een arbeidsovereenkomst met de Belgische technische Coöperatie en krijgen een maandvergoeding van 1234,20 euro, een tussenkomst in de reis- en verblijfkosten, verzekeringen tot dekking van repatriëring van het personeel van de BTC evenals een sociale dekking. Elk jaar zal er tweemaal een vertrek plaatsvinden en het aantal deelnemers zal afhangen van het aantal vrijwilligers dat naar België terugkomt. Er is immers voorzien dat er permanent maximum 100 vrijwilligers op het terrein zouden zijn. De vrijwilliger zal werken onder het toezicht van de coach, die verantwoordelijk is voor het programma waarvoor hij is aangeworven en hij moet verslagen voorleggen over de evolutie van zijn opdracht.

Op parlementair niveau is er in de Senaat een wetsvoorstel hangend houdende regeling van de vrijwillige burgerdienst. Dit voorstel voorziet in een vrijwillige dienst voor jongeren van 18 tot 30 jaar, die bestaat uit de uitoefening van taken van algemeen belang gedurende een periode van 3 tot 12 maanden in verband met solidariteit, cultuur, milieu en levenskwaliteit alsook in overheidsdiensten en buiten de landsgrenzen. De Raad van State heeft echter opgemerkt dat de organisatie van deze vrijwillige burgerdienst voor het grootste deel binnen de bevoegdheden van de gemeenschappen valt en hij heeft aanbevolen dat de instelling ervan aanleiding zou geven tot het afsluiten van een samenwerkingsakkoord tussen de betrokken overheden.

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

Tenslotte moet worden opgemerkt dat er, los van het eventuele wettelijke kader van de vrijwillige dienst, thans reeds talrijke structuren bestaan die het jongeren mogelijk maken als vrijwilliger actief te zijn zowel in België als in het buitenland (internationale bouwwerken, projecten van vrijwilligerswerk en stages van het type 'jaar burgerschapsvorming').

Met de opheffing van de militaire dienstplicht in Frankrijk in 1996 ontstond de bekommernis om voor de jongeren de mogelijkheid te behouden om zich in te zetten voor activiteiten van algemeen nut, in het kader van een vrijwillige dienstverlening.

In tegenstelling tot de Angelsaksische landen wordt in Frankrijk een onderscheid gemaakt tussen twee soorten vrijwilligers, de 'volontaires' en de 'bénévoles'. Beide besteden een deel van hun tijd ten dienste van de gemeenschap, maar de 'bénévole' doet dit buiten zijn werkuren, terwijl de 'volontaire' zich hier voltijds op toelegt. De 'volontaire' ontvangt wel een vergoeding en heeft een officieel statuut, hetgeen niet het geval is voor de 'bénévole'. De vergoeding van de 'volontaire' wordt niet belast omdat ze verschilt van de bezoldiging van een werknemer. In tegenstelling tot de werknemer bevindt de 'volontaire' zich niet in een ondergeschikte positie. In Frankrijk zijn er veel meer 'bénévoles' dan 'volontaires'. De wet nr. 97-1019 van 28 oktober 1997 houdende hervorming van de dienstplicht heeft enerzijds vrijwillige diensten in een militair kader in het leven geroepen (volontariat dans les armées) en anderzijds in een burgerlijk kader (volontariats civils). De vrijwillige dienst in het leger is bestemd voor de jonge Franse jongens en meisjes die 18 tot 26 jaar oud zijn op het ogenblik waarop ze hun kandidatuur indienen. Hij duurt maximaal 5 jaar.

De modaliteiten voor het vervullen van de burgerlijke vrijwillige diensten werden daarentegen pas later vastgelegd, in de wet nr. 2000-242 van 14 maart 2000 m.b.t. de burgerlijke vrijwillige diensten. De bepalingen zijn opgenomen in de artikelen L122-1 en volgende van het Wetboek inzake dienstplicht. De burgerlijke vrijwillige diensten zijn bestemd voor de Franse jongeren en voor de burgers van de Europese Economische Ruimte die tussen 18 en 28 jaar oud zijn bij de indiening van hun kandidatuur. De burgerlijke vrijwillige diensten worden in Frankrijk vervuld, gedurende 6 tot 24 maanden, en dit in 3 verschillende domeinen : preventie, veiligheid en burgerbescherming (in Frankrijk), sociale cohesie en solidariteit (in Frankrijk en de overzeese gebieden) en internationale samenwerking en humanitaire hulp (in het buitenland).

Het statuut van de jongeren die deel uitmaken van een burgerlijke vrijwilligersdienst is hetzelfde, ongeacht in welk domein ze werken. Alle deelnemers aan een burgerlijke vrijwilligersdienst zijn onderworpen aan een publiekrechtelijk statuut en zij worden bijgevolg niet beschouwd als contractuelen, maar wel behandeld op een manier die analoog is aan deze van statutaire personeelsleden.

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

Zij ontvangen ook allen dezelfde vergoeding, genieten dezelfde rechten inzake verlof en sociale zekerheid, en zij ontvangen een getuigschrift na afloop van hun vrijwilligerswerk, dat hun sociale en professionele integratie kan vergemakkelijken. Voor alle burgerlijke vrijwilligers wordt de periode gedurende dewelke zij effectief als vrijwilliger gewerkt hebben in aanmerking genomen voor de validatie van verworven professionele ervaring, zowel voor wat betreft de toegangscriteria voor het openbaar ambt (vb. leeftijd) als de berekening van de anciënniteit en het ouderdomspensioen. De civiele vrijwilliger kan vragen dat zijn vrijwilligerswerk voortijdig stopgezet wordt, indien hij aan de hand van een arbeidsovereenkomst kan aantonen dat hij daadwerkelijk aangeworven werd.

De taken, aanwervingsmodaliteiten en onthaalstructuren zijn verschillend naargelang het domein. Zo moet het civiele vrijwilligerswerk op het nationaal grondgebied volbracht worden bij een publieke of private rechtspersoon zonder winstoogmerk, de Staat uitgezonderd. In de overzeese gebieden en in het buitenland mag dit vrijwilligerswerk ook in staatsdiensten volbracht worden. In het buitenland kan dit ook bij Franse bedrijven en bij buitenlandse staatsdiensten of NGO's. In elk geval moeten deze organisaties vanwege de bevoegde administratieve overheid een officiële goedkeuring ontvangen hebben. De civiele vrijwilligersdiensten voor internationale samenwerking genieten veel bijval bij de jonge gediplomeerden, waarbij de bedrijven (genaamd VIE) iets meer succes kennen dan de administratie (VIA). Zelfs wanneer hij in een bedrijf werkt, geniet de civiele vrijwilliger een publiekrechtelijk statuut en wordt hij onder de voogdij geplaatst van de Franse ambassade in het land waar hij geaffecteerd is. Hij geniet ook volledige sociale bescherming.

Deze twee vormen van internationaal vrijwilligerswerk mogen niet verward worden met het vrijwilligerswerk m.b.t. internationale solidariteit, dat geregeld wordt door de wet nr. 2005-159 van 23 februari 2005. Deze wet laat aan elke meerderjarige die in Frankrijk woont toe om een contract af te sluiten om gedurende maximaal twee jaar een dienst van algemeen nut te vervullen in een land buiten de Europese Economische Ruimte. Dit internationaal vrijwilligerswerk is dus niet, zoals het civiele vrijwilligerswerk, specifiek gericht op jongeren.

Als reactie op de rellen die in 2005 plaatsvonden in de Franse voorsteden heeft Jacques Chirac de oprichting van een vrijwillige burgerdienst (service civil volontaire) aangekondigd. Deze dienst, die zich vooral richt tot de jongeren die afkomstig zijn uit probleemwijken, past in het opzet om «in diversiteit samen te willen leven» en heeft als doel om de integratie van alle jongeren te bevorderen door vrijwillige inzet en vorming aan elkaar te koppelen. Deze jongeren in moeilijkheden worden opgespoord tijdens de oproepings- en voorbereidingsdag van het leger (JAPD) die verplicht is voor alle meisjes en jongens.

Deze vrijwillige burgerdienst werd opgericht bij de wet nr. 2006-396 van 31 maart 2006 voor de gelijkheid van kansen. Deze wet voorziet een algemeen kader waarbij

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

een officiële goedkeuring als vrijwilligersdienst wordt verleend aan organisaties die jongeren tussen 16 en 25 jaar opvangen die sedert meer dan 1 jaar wettig in Frankrijk verblijven. Deze onthaalopdracht moet worden vervuld door publieke of private rechtspersonen die het algemeen belang of professionele integratie nastreven. De goedkeuring zal verleend worden door het - nog op te richten - nationaal agentschap voor de sociale cohesie en de gelijkheid van kansen. Deze onthaalopdrachten zullen aan een aantal criteria moeten beantwoorden om goedgekeurd te kunnen worden. Zo zullen zij het voor de jonge vrijwilliger mogelijk moeten maken om aanspraak te maken op een contract, een opleiding die met name aangepast is aan de burgerlijke waarden en een gepersonaliseerde opvolging tijdens en aan het einde van het contract. Indien nodig zal bij het afsluiten van het contract een voogd aangesteld worden om de opvolging van de jongere te verzekeren. Aan het einde van het contract begeleidt de onthaalorganisatie de jongere op zijn zoektocht naar werk of naar een opleiding. Een aantal toepassingsmodaliteiten moeten nog bij decreet gepreciseerd worden.

De vrijwillige burgerdienst creëert geen nieuw statuut, maar verzamelt een aantal voorzieningen die reeds bestaan of die momenteel opgestart worden onder éénzelfde label. Hij steunt met name op de volgende voorzieningen : het plan « defensie tweede kans », het programma van de « cadetten van de Republiek », het vrijwilligerswerk van de verenigingen en de contracten voor begeleiding bij het werk.

Het plan « defensie tweede kans » is een voorziening voor sociale en professionele integratie die zich richt tot jongeren van 18 tot 21 jaar, die in de hoofdstad hun hoofdverblijfplaats hebben en die klaarblijkelijk falen op school en in de sociale marginaliteit dreigen weg te zakken. De operatie «defensie tweede kans» baseert zich op het statuut van « vrijwilligerswerk voor integratie » dat geregeld wordt door de artikels L130-1 tot L130-4 van het Wetboek inzake dienstplicht. Het betreft een publiekrechtelijk statuut dat vergelijkbaar is met dat van de civiele vrijwilligers. Deze jonge vrijwilligers voor integratie zijn geen vrijwilligers in de betekenis dat ze een opdracht van algemeen belang vervullen. Ze zijn vrijwilliger om een volledige opleiding van 6 maanden tot 2 jaar te volgen. Deze vorming omvat het aanleren van de regels om in de samenleving te leven, een opfrissing van de belangrijkste schoolse kennis, sportieve activiteiten en een professionele vorming met daarbij eventueel stages in een bedrijf of bij de administratie. Het onderwijs wordt verstrekt in een internaat in de vestigingen voor integratie van Defensie (EID), waarvan het eerste zijn deuren opende op 30 september 2005. De EID's die belast zijn met de verwezenlijking van dit programma zijn inrichtingen van de overheid die onder de dubbele voogdij van de minister van landsverdediging en de minister van arbeid staan. Het streefdoel van de operatie was om 10 000 jongeren te bereiken tegen het einde van 2006. Op dit moment maken er slechts 450 jongeren deel uit

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

van dit programma. Het plan « defensie tweede kans » geraakt niet echt uit de startblokken bij gebrek aan adequate financiering.

Het programma « cadetten van de Republiek » is ook een programma voor sociale en professionele integratie. Het biedt aan jonge Franse jongens en meisjes tussen 18 en 26 jaar, eventueel zonder diploma, een geïndividualiseerde vorming aan om de toegang tot een job bij de politiediensten te vergemakkelijken (door de voorbereiding van examens) en om een betere kennis te ontwikkelen van de politie en haar waarden. Ook deze vorming vindt plaats in een internaat en zij duurt 1 jaar. Met dit programma wil men in 2007 5000 jongeren bereiken.

Het vrijwilligerswerk in verenigingen berust op een engagement van burgerschap ten dienste van de Natie gedurende maximaal twee jaar. Het kan in Frankrijk of in de Europese Economische Ruimte (EER) uitgevoerd worden door eenieder die ouder is dan 16 jaar en die hetzij de Franse nationaliteit heeft, hetzij onderdaan is van een lidstaat van de EER of sedert meer dan 1 jaar in Frankrijk verblijft. In tegenstelling tot het civiele vrijwilligerswerk m.b.t. sociale cohesie en solidariteit wordt het contract van een vrijwilliger in een vereniging beheerst door het privaatrecht en is het niet beperkt tot jongeren. De vrijwilligers in verenigingen genieten rechten en een sociale bescherming die analoog zijn aan deze van de civiele vrijwilligers. In het kader van de vrijwillige burgerdienst is het vrijwilligerswerk in verenigingen bestemd voor jongeren tussen 16 en 25 jaar. De bepalingen betreffende deze vorm van vrijwilligerswerk zijn opgenomen in de wet van 23 mei 2006. De regering hoopt dat 10 000 jongeren in 2007 actief zullen zijn in deze vorm van vrijwilligerswerk, terwijl er op dit ogenblik slechts 400 civiele vrijwilligers m.b.t. sociale cohesie en solidariteit zijn. Deze vorm van civiel vrijwilligerswerk kent weinig succes.

De contracten voor begeleiding bij tewerkstelling (CAE) vormen een hulpmiddel om werk te vinden doordat aan onthaalorganisaties subsidies worden uitgekeerd, en dit in de domeinen onderwijs, cultuur, gezondheid en milieu. Dit programma is nog niet operationeel.

Het concept van een burgerlijk engagement ten dienste van de Natie was het voorwerp van uitgebreide discussies, zowel in het parlement als in de samenleving. Sommigen pleiten voor een verplichte burgerdienst, anderen staan achter het concept van de civiele vrijwilligersdienst. De regering heeft gekozen voor de vrijwilligersdienst omwille van de kosten die een verplichte burgerdienst voor iedereen met zich mee zou brengen, maar ook omdat een verplichte burgerdienst geen garantie zou kunnen vormen voor een plaats op de arbeidsmarkt aan het einde van de dienst.

Aangezien we niet beschikken over commentaren uit de rechtsleer met betrekking tot de civiele vrijwilligersdienst en het vrijwilligerswerk in verenigingen hebben we een selectie gemaakt van uittreksels van voorbereidende werken.

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

In Nederland werd in 1996 een einde gemaakt aan de dienstplicht en in de voorbije jaren werd herhaaldelijk de idee geformuleerd om jongeren, al dan niet verplicht, een vorm van maatschappelijke activiteit te laten verrichten. N.a.v. een vraag van de IIde Kamer werd door het Verwey – Jonker Instituut een onderzoek verricht naar de mogelijkheden voor de invoering van een sociaal jaar. Dat onderzoek werd in 2004 afgerond. Onder 'Sociaal jaar' verstaat men : 'een vrijwillige activiteit die maximum een jaar kan worden ondernomen door jonge schoolverlaters van 16 – 23 jaar, binnen een aantal dienstverlenende instellingen en non-profitorganisaties'.

In voormeld onderzoek worden 4 modellen uitgewerkt, die verschillende visies op een sociaal jaar weergeven, met daarbij telkens de juridische en financiële aspecten. Een sociaal jaar vertoont veel gelijkenis met gewoon vrijwilligerswerk, maar is toch niet hetzelfde. Zo kent het sociaal jaar een hogere intensiteit en mogelijk een langere duur.

Om dergelijke intensieve inzet mogelijk te maken, zou moeten voorzien worden in een vergoeding, wat vrij duur en complex kan uitvallen.

De Nederlandse regering heeft niet gekozen voor de invoering van een sociaal jaar. Ze hecht veel belang aan het vergroten van de kansen van jongeren en het bevorderen van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, maar dan in eerste instantie via opleiding en werk. Het kabinet wil dat jongeren op school zitten of werken. Het is niet wenselijk dat school of beroepsopleiding gedurende een relatief lange periode worden onderbroken. Vrijwillige inzet wordt gestimuleerd, maar dan naast of als onderdeel van opleiding en werk, en niet daarvoor in de plaats.

De regering heeft overigens een waaier van maatregelen genomen om maatschappelijke participatie te bevorderen. Dit gebeurt door stages in het onderwijs, door opleidingen en werk en in de vrije tijd. Zo wordt in het voortgezet onderwijs werk gemaakt van de maatschappelijke stage, waarbij leerlingen door middel van vrijwilligersactiviteiten actief kennis maken met allerlei aspecten en onderdelen van de samenleving. Ook wordt geïnvesteerd in de vrijwilligerssector die de vele stageplaatsen moet bieden.

Ook in de vrije tijd worden initiatieven gestimuleerd die maatschappelijke participatie bevorderen, o.m. via de vrijwillige inzet van jongeren. Hier kan melding worden gemaakt van de stimuleringsregeling 'vrijwilligerswerk voor en door de jeugd' en van de nationale uitvoering van het 'European Voluntary Services programme'. De beleidsnota 'Vrijwillige inzet' schetst het breder kader waarin de vrijwillige inzet van jongeren kan gebeuren. De vrijwillige inzet zal een wettelijke onderbouw krijgen in de wet 'maatschappelijke ondersteuning' die per 1 januari 2007 van kracht zou worden.

In het kader van dit dossier wordt hierop echter niet ingegaan.

Vermeldenswaard is ook het erkennen van binnen het vrijwilligerswerk verworven competenties via de EVC-procedure. De erkenning kan formeel of informeel. In het eerste geval is er een onafhankelijke toetsing op basis van een standaard of

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

referentiekader. Bij informele erkenning ontbreekt de officiële erkenningsstatus en is het effect beperkter.

Tenslotte is er het stimuleren van maatschappelijke participatie door opleidingen en werk, waarbij men jongeren aan een startkwalificatie wil helpen en een perspectief op arbeid wil bieden. In dit kader zijn er o.a. maatregelen t.o.v. jongeren die vroegtijdig de school verlaten, werkloze jongeren en criminele jongeren.

Zo worden er werkervaringsstages ingericht en wordt er ook gedacht aan een leer/werkplicht voor jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie die geen uitkering ontvangen. Verder zijn er ook de werkzaamheden van de taskforce jeugdwerkloosheid. Door deze taskforce, het CWI (Centrum voor Werk en Inkomen) en defensie werd in 2005 voor 2 jaren een convenant afgesloten, waarin wordt overeengekomen dat jaarlijks een substantieel aantal jonge werklozen tussen 17 en 27 jaar en vroegtijdige schoolverlaters een (tijdelijke) baan wordt aangeboden bij Defensie (minimaal 2 1/2 jaar, verlenging is mogelijk). Daarnaast wordt aan jongeren vanaf 16 de mogelijkheid gegeven via 'instroomopleidingen' bij Defensie in te stromen. Zo mogelijk worden ook stageplaatsen aangeboden, die tevens als doel hebben een (tijdelijke) baan als militair te verwerven. Tijdens hun carrière bij Defensie krijgen jongeren de mogelijkheid een startkwalificatie te behalen, waarmee ze na hun tijd bij Defensie elders een loopbaan kunnen beginnen. Potentiële werkgevers worden aangezet tot intentieverklaringen om de doorstroom van jongeren mogelijk te maken.

Tenslotte kan er worden op gewezen dat de Taskforce jeugdwerkloosheid denkt aan een zwaardere aanpak voor jongeren die niet gemotiveerd zijn voor scholing of werk. Zij zouden verplicht worden opgenomen in een instelling, waar hen discipline, dagritme en sociaal gedrag wordt bijgebracht (prep camps). Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden hiervoor en eventueel alternatieve oplossingen. De resultaten worden verwacht in de loop van de maand juni.

In Duitsland bestaat er een verplichte burgerdienst voor de gewetensbezwaarden en ook verschillende vormen van vrijwilligerswerk voor jongeren tussen 16 en 27 jaar. De verplichte militaire dienstplicht bestaat er nog steeds en in het regeerakkoord van de huidige coalitie wordt de afschaffing ervan niet overwogen. De burgerdienst wordt beschouwd als een vervangende dienst voor de militaire dienst : niemand kan immers gedwongen worden om een gewapende militaire dienstplicht te vervullen (art. 4 par. 3 van de Grondwet) en elkeen die op grond van zijn geweten weigert om de gewapende militaire dienstplicht te vervullen kan gedwongen worden om een plaatsvervangende dienst te vervullen (art. 12a par. 2 van de Grondwet).

De modaliteiten voor de uitvoering van de burgerdienst worden geregeld in de wet inzake de burgerdienst voor gewetensbezwaarden (Zivildienstgesetz ZDG) van 13 januari 1960, die reeds verschillende malen gewijzigd werd. Artikel 1 definieert de

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

opdrachten van de burgerdienst, met name : «diegenen aan wie het statuut van gewetensbezwaarde werd toegekend vervullen in de burgerdienst taken die het algemeen belang dienen, voornamelijk op sociaal gebied ». De burgerdienst duurt, net zoals de militaire dienst, 9 maanden (art. 24). Hij moet vervuld worden tussen 23 en 32 jaar. Er bestaan afwijkende regimes voor de gewetensbezwaarden die zich als hulpkracht bij een dienst van de civiele bescherming of van de bescherming tegen rampen inzetten (§ 14), die deelnemen aan ontwikkelingshulp (§ 14a) of aan andere diensten in het buitenland (§ 14b) of die een vrijwilligerswerk uitvoeren (§ 14c).

Sedert de inwerkingtreding van de wet van 27 mei 2002 houdende wijziging van de wet ter bevordering van een sociale dienst van 1 jaar en een ecologische dienst van 1 jaar zijn de gewetensbezwaarden door het vervullen van de vrijwilligersdienst vrijgesteld van de verplichte burgerdienst.

Wanneer de vrijwilligersdienst vervuld wordt door een gewetensbezwaarde dan moet dit ten laatste 1 jaar na het ingaan van de verplichting tot burgerdienst gebeuren en minstens 12 maanden duren. Deze voorwaarden hoeven niet vervuld te zijn in het kader van de vervulling van vrijwilligersdiensten in het algemeen.

De modaliteiten voor de uitvoering van een vrijwilligersdienst zijn vastgelegd in de wet van 27 mei 2002 (Gesetz zur Änderung des Gesetzes zur Förderung eines freiwilligen sozialen Jahres und anderer Gesetze (FSJ – Förderungsänderungsgesetz – FSJGÄndG).

Het betreft een dienst die bestemd is voor jonge mannen en vrouwen die hun schoolplicht vervuld hebben en die nog geen 27 jaar oud zijn. Zij hebben een contractuele verbintenis van minimaal 6 en maximaal 18 maanden en ze mogen enkel onderdak, voeding, werkkledij en een beetje zakgeld (maximum 6% van het wettelijk minimumsalaris) krijgen. Wanneer de vrijwilligersdienst vervuld wordt in het kader van een sociale dienst van 1 jaar FSJ (wet van 1964), dan gebeurt dit meestal in de vorm van praktische hulpkrachten in instellingen die zorg verlenen aan zieken, gehandicapten, ouderlingen, culturele instellingen of instellingen die hulp verlenen aan jongeren. Er wordt pedagogische begeleiding voorzien en er moeten seminaries worden georganiseerd die in totaal minstens 25 dagen in beslag nemen. Het werk kan in het buitenland gedaan worden. Wanneer het vrijwilligerswerk wordt gedaan in het kader van een ecologische dienst van 1 jaar (FÖJ wet van 1993), dan gebeurt dit in instellingen die actief zijn in het domein van de natuurbescherming en het milieu. De wet heeft het initiële toepassingsgebied uitgebreid (sociaal jaar – ecologisch jaar) door hier ook cultuur, sport en monumentenzorg aan toe te voegen.

Deze vrijwilligersdiensten (FSJ en FÖJ) worden aangemoedigd en gesubsidieerd door de Staat en de Länder. In 2005 hebben meer dan 15.500 jongeren zich ingezet in het kader van de FSJ en de FÖJ, en ongeveer 3500 op basis van artikel 14c van het Zivildienstgesetz.

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

De vraag naar deze vormen van vrijwilligerswerk is in opgang. Zij beantwoordt aan een fundamentele behoefte : het is een jaar waarin men gevormd wordt en zich kan oriënteren, en waarin men verantwoordelijkheid opneemt voor zijn eigen leven en dat van anderen.

De federale regering wil verder gaan en het engagement van de burgers vergroten, in het bijzonder voor het vrijwilligerswerk dat over de verschillende generaties heen werkt ; om het hoofd te bieden aan demografische problemen werd er een programma uitgewerkt dat over drie jaar loopt, met een budget van 10 miljoen euro. Het omvat 50 projecten voor vrijwilligers van alle generaties. Dit project vormt een antwoord op één van de aanbevelingen die gedaan werden in het rapport van de Commissie 'Impulse für die Zivilgesellschaft' van 2004.

Voor wat betreft de burgerdienst wordt de nadruk meer en meer gelegd op het educatieve aspect en daarom is er hierbij ook nood aan meer begeleiding. De dienst kan voor bepaalde professionele opleidingen erkend worden als stage en het getuigschrift dat de vervulde activiteiten vermeldt, kan een troef vormen op de arbeidsmarkt.

Toch blijkt uit de statistieken dat het aantal jongeren dat een burgerdienst vervult, daalt. De demografische problemen en het bestaan van alternatieve mogelijkheden ('minijobs') kunnen deze evolutie verklaren. Een verplichte en veralgemeende burgerdienst is niet aan de orde van de dag.

Er werd tijdens deze legislatuur ook een subcommissie « Bürgerschaftliches Engagement » aangesteld binnen de Commissie voor de Familie, de Senioren, de Vrouwen en de Jeugd, om de aanbevelingen van de commissie met betrekking tot « de toekomst van het engagement van de burger » te onderzoeken en om initiatieven te nemen met betrekking tot het engagement van de burger en de dialoog met de samenleving. De vrijwilligersdiensten zijn een vorm van engagement van de burger en daarom zijn zij een onderdeel van het debat.

In Groot-Brittannië, dat ook geen traditie van militaire dienstplicht kent, bestaat er geen verplichte burgerdienst, die door de overheid wettelijk geregeld en georganiseerd wordt. Het vrijwilligerswerk wordt wel sterk aangemoedigd, en bijna de helft van de burgers is op de één of andere manier actief als vrijwilliger. Een aantal initiatieven gaan uit van de overheid, maar er zijn ook zeer veel private vrijwilligersorganisaties. In dit dossier beperken we ons tot de programma's die zich specifiek tot jongeren richten.

Uit een studie van 1997 bleek dat er zich in de periode 1991-1997 een aanzienlijke daling voordeed van het aantal jongeren (18-24 jaar) dat als vrijwilliger werkte. Daarom werd in 1997 het 'Millennium Volunteers Program' opgestart, dat als doel heeft het vrijwilligerswerk in het ganse Verenigd Koninkrijk te ondersteunen. Dit programma, dat door de overheid gefinancierd wordt, richt zich specifiek tot jongeren van 16 tot 24 jaar. Wanneer zij 100 of 200 uren als vrijwilliger gewerkt

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

hebben, ontvangen ze een door de Minister van Onderwijs ondertekend getuigschrift (Millennium Volunteer Award of Millennium Volunteer Award of Excellence, naargelang het aantal gewerkte uren), dat door steeds meer scholen, universiteiten en werkgevers op prijs gesteld wordt.

Zowel werkende jongeren als werklozen of jongeren die nog studeren, kunnen aan dit initiatief deelnemen. Het programma heeft iets meer succes bij meisjes dan bij jongens (+ 65% meisjes versus 35% jongens), en de leeftijdsgroep van 16 tot 18 jaar toont het meeste interesse, terwijl de 22 tot 24-jarigen het minst talrijk zijn. De jongeren kunnen uit een hele reeks activiteiten een vrijwilligerswerk kiezen dat hen het meest aanspreekt (o.a. dierenverzorging, werk in ziekenhuizen, zorg voor kinderen, misdaadpreventie, preventie i.v.m. drugs en alcohol, gezondheidsopvoeding, hulp bij culturele en sportieve activiteiten...). Door deel te nemen aan dit initiatief kunnen de jongeren hun sociale vaardigheden verder ontwikkelen, leren werken in teamverband en ervaring opdoen. Bovendien is het een constructieve bezigheid, die een groot gevoel van voldoening bezorgt.

De 'Year out group', een vereniging van organisaties die in 1998 werd opgericht, verspreidt informatie en brengt personen met elkaar in contact die er 'een jaar tussenuit' willen, waarbij vrijwilligerswerk tot de mogelijkheden behoort.

'Take part!' is een project dat specifiek gericht is op jongeren in scholen, en dat verschillende activiteiten omvat. Zo zijn er oudere leerlingen die jongere leerlingen met leesproblemen helpen, scholieren die vrijwilligerswerk doen in de natuur of in een bejaardentehuis, educatieve projecten rond criminaliteitspreventie, migratie als gevolg van oorlogen enz...

Voor jongeren van 14 tot 19 jaar is er ook de 'Duke of Edinburgh Award'. Om een award te verdienen moet men vier opdrachten vervullen, waaronder dienstverlening aan individuen en aan de gemeenschap.

Er bestaat nog een ander initiatief dat specifiek gericht is op jongeren van 13 tot 19 jaar, 'Connexions', waarbij de jongeren op een elektronische 'Connexions card' punten kunnen verdienen door o.a. vrijwilligerswerk te doen. Deze punten kunnen ingehuurd worden om korting te krijgen bij de aankoop van educatief materiaal, ontspanningsactiviteiten en andere goederen en diensten.

Op 8 mei 2006 werd het onafhankelijke en ambitieuze 'V'-project opgestart, dat het vrijwilligerswerk door jongeren een nieuw elan wil geven en 1 miljoen nieuwe vrijwilligers tussen 16 en 25 jaar aan het werk hoopt te zetten. De bedoeling is om van vrijwilligerswerk een normaal onderdeel van het leven van elke jongere te maken. Kenmerkend voor 'V' is dat de jongeren zelf ook in de bestuursorganen zetelen en deelnemen aan de beslissingen.

Er bestaat geen wetgeving m.b.t. vrijwilligerswerk, met uitzondering van de wet van 1988 m.b.t. het minimumloon, die bepaalt dat vrijwilligers niet betaald mogen worden voor hun werk. Zij mogen enkel een vergoeding ontvangen voor de door hen gemaakte onkosten (verplaatsingen, maaltijden, telefoonkosten, kinderopvang

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

tijdens het vrijwilligerswerk enz....). Indien deze kosten redelijk zijn en werkelijk gemaakt werden, dan worden zij door de fiscale administratie en de sociale zekerheid als legitieme kosten aanvaard. Elke vergoeding die hoger is dan de werkelijk gemaakte kosten valt onder de belastbare inkomsten. Personen die voltijds als vrijwilliger werken zijn vrijgesteld van inkomstenbelasting en hoeven ook geen sociale zekerheidsbijdragen te betalen, zelfs wanneer zij zakgeld ontvangen en in het kader van hun activiteit gratis of goedkoop kunnen logeren. Bovendien genieten de Britse burgers en de onderdanen van de Lidstaten van de Europese Unie die als vrijwilliger werken gratis van de medische en andere behandelingen die aangeboden worden door de National Health Service.

Werklozen die een werklozenuitkering ('Jobseeker's allowance') ontvangen mogen als vrijwilliger werken, op voorwaarde dat ze daadwerkelijk naar werk blijven zoeken en binnen de 48 uur op een werkaanbod kunnen ingaan.

B. Vansteelandt

Bibliotheek van het federaal Parlement
De vrijwillige dienst van collectief nut
dossier nr. 105 – 10.06.2006

EUROPESE UNIE

Documenten

Besluit Nr.1031/2000/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 april 2000 tot vaststelling van het communautaire actieprogramma « Jeugd »

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/nl/consleg/2000/D/02000D1031-20040501-nl.pdf>

Verslag van de Commissie : Tussentijdse evaluatie van het programma « Jeugd » 2000-2006 (over de periode 2000-2003)

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/nl/com/2004/com2004_0158nl01.pdf

Programma 'Jeugd in actie' : Procedure

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=191538

Amended proposal for a decision of the European Parliament and of the Council creating the 'Youth in action' programme for the period 2007-2013

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st09/st09838.en06.pdf>

Rechtsleer

Actieprogramma Jeugd 2000-2006

<http://europa.eu/scadplus/leg/nl/cha/c11603.htm>

Een sociaal jaar voor jongeren in Nederland (Verwey-Jonker Instituut, 2004)

http://www.verwey-jonker.nl/images/dynamisch/D6563342_def.pdf

Bibliotheek van het federaal Parlement
De vrijwillige dienst van collectief nut
dossier nr. 105 – 10.06.2006

BELGIË

Wetgeving

1) Vrijwillige dienst van collectief nut

Wet van 11 april 2003 tot instelling van een vrijwillige dienst van collectief nut
http://www.just.fgov.be/index_nl.htm (rubriek geconsolideerde wetgeving)

2) Vrijwillige dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking

Artikels 9bis en 9ter van de wet van 21 december 1998 betreffende de oprichting van de Belgische Technische Coöperatie in de vorm van een vennootschap van publiek recht

http://www.just.fgov.be/index_nl.htm (rubriek geconsolideerde wetgeving)

Koninklijk besluit van 3 mei 2006 tot de bepaling van de voorwaarden en de modaliteiten om een arbeidscontract aan te gaan in het kader van de vrijwillige dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking

http://www.just.fgov.be/index_nl.htm (rubriek Belgisch Staatsblad)

Parlementaire documenten

Wetsvoorstel van 2 oktober 2003 houdende regeling van de vrijwillige burgerdienst
http://www.senate.be/wwwcgi/get_pdf?50331861

Links

Vrijwillige dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking
<http://www.btcctb.org/showpage.asp?iPageID=1316>

Bibliotheek van het federaal Parlement
De vrijwillige dienst van collectief nut
dossier nr. 105 – 10.06.2006

FRANKRIJK

Wetgeving

Code du service national – articles L 121-1 à L 130-4

www.legifrance.gouv.fr - rubriek 'codes'

Loi n° 2005-159 du 23 février 2005 relative au contrat de volontariat de solidarité internationale

www.legifrance.gouv.fr - rubriek 'autres textes législatifs et réglementaires'

Loi n° 2006-396 du 31 mars 2006 pour l'égalité des chances – article 52

www.legifrance.gouv.fr - rubriek 'autres textes législatifs et réglementaires'

Loi n° 2006-586 du 23 mai 2006 relative au volontariat associatif et à l'engagement éducatif

www.legifrance.gouv.fr - rubriek 'autres textes législatifs et réglementaires'

Voorbereidende werken

- Service civil volontaire

Rapport n° 2825 de la Commission des affaires culturelles, familiales et sociales sur le projet de loi pour l'égalité des chances (Assemblée nationale – 2006)

<http://www.assemblee-nationale.fr/12/pdf/rapports/r2825.pdf>

Compte rendu analytique de la 2ième séance du mercredi 8 février 2006 à l'Assemblée nationale

<http://www.assemblee-nationale.fr/12/cra/2005-2006/140.asp>

Rapport n° 210 de la Commission des affaires sociales sur le projet de l'égalité des chances (Sénat – 2006)

<http://www.senat.fr/rap/l05-210/l05-2101.pdf>

- Volontariat associatif

Rapport n° 2759 de la Commission des affaires culturelles sur le projet de loi relatif au volontariat associatif et à l'engagement éducatif (Assemblée nationale – 2005)

<http://www.assemblee-nationale.fr/12/pdf/rapports/r2759.pdf>

Bibliothèque van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

Compte rendu intégral de la séance du 22 février 2006 au Sénat relative au projet de loi sur le volontariat associatif

<http://www.senat.fr/seances/s200602/s20060222/s20060222005.html#section933>

Rechtsleer

- Algemeen

Institut Paul Delouvrier. De l'obligation à l'engagement : le volontariat en question (2006)

http://www.francebenevolat.org/PDF/Note_Volontariat_Civil_IPD.pdf

Loi relative au volontariat de solidarité internationale

http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/article-imprim.php3?id_article=11749

- Volontariats civils

Volontariat civil. Compte-rendu du colloque du 14 mars 2005 au Conseil économique et social organisé par l'Institut Paul Delouvrier

http://www.francebenevolat.org/PDF/CR_colloque_IPD.pdf

Le volontariat international

http://www.civiweb.com/pdf/vi_az.pdf

Gérer et optimiser le volontariat en entreprise. Guide pratique à l'usage des entreprises (2006)

<http://www.ubifrance.fr/vie/guidepratique.pdf>

- Service civil volontaire - Différents dispositifs

Rapport au Président de la République relatif à l'ordonnance n° 2005-883 du 2 août 2005 relative à la mise en place au sein des institutions de la défense d'un dispositif d'accompagnement à l'insertion sociale et professionnelle des jeunes en difficulté

http://www.defense.gouv.fr/portal_repository/399856726_0001/fichier/getData?&ispopup=1

La Défense, une deuxième chance (2005)

http://www.defense.gouv.fr/portal_repository/893303724_0001/fichier/getData?&ispopup=1

Règlement intérieur de l'établissement public d'insertion de la défense (2006)

http://www.defense.gouv.fr/portal_repository/1871034157_0001/fichier/getData

Bibliotheek van het federaal Parlement
De vrijwillige dienst van collectief nut
dossier nr. 105 – 10.06.2006

NEDERLAND

Wet- en regelgeving

Stimuleringsregeling vrijwilligerswerk voor en door jeugd

<http://wetten.overheid.nl/cgi-bin/deeplink/law1/title=Stimuleringsregeling%20vrijwilligerswerk%20voor%20en%20door%20jeugd>

Parlementaire documenten en studies

- Sociaal jaar

Vaststelling van de begrotingstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2006 : stuk 30300 XVI, nr. 95

<http://www.overheid.nl>

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2005 : stuk 29800 XVI, nr. 105

<http://www.overheid.nl>

Een sociaal jaar voor jongeren in Nederland

http://www.verwey-jonker.nl/images/dynamisch/D6563342_def.pdf

- Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligersbeleid : stuk 30334, nr.1

<http://www.overheid.nl>

- Maatschappelijke stage

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2005 : stuk 29800 VIII, nr. 213

<http://www.overheid.nl>

- Stimuleren van maatschappelijke participatie door opleidingen en werk
- Prep camps

Voortijdig schoolverlaten : stuk 26695, nr. 31, nr. 27 en nr. 24

<http://www.overheid.nl>

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

Arbeidsmarktbeleid : stuk 29544, nr. 55

<http://www.overheid.nl>

Rechtsleer

- Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligerswerk : algemene informatie

http://home.szw.nl/navigatie/rubriek/dsp_rubriek.cfm?rubriek_id=1&subrubriek_id=920&link_id=1616

Wat is EVC?

<http://www.civiq.nl/emc.asp?pageId=1783>

Waarom EVC?

<http://www.civiq.nl/emc.asp?pageId=2096>

De EVC-procedure voor vrijwilligers

<http://www.civiq.nl/emc.asp?pageId=1585>

Competentiecatalogus vrijwilliger

<http://www.civiq.nl/emc.asp?pageId=1588>

Wat betekent herkenning, informele en formele erkenning ?

<http://www.civiq.nl/emc.asp?pageId=1918>

- Maatschappelijke stage

11/04/2006 : Verslag expertmeeting maatschappelijke stages

<http://www.civiq.nl/emc.asp?pageId=2301>

- Stimuleren van maatschappelijke participatie door opleidingen en werk

Jeugdwerkloosheid : algemene informatie

http://home.szw.nl/navigatie/rubriek/dsp_rubriek.cfm?rubriek_id=1&subrubriek_id=104&link_id=27273

Werken aan de toekomst, zet de toekomst aan het werk ! (Actieplan Taskforce Jeugdwerkloosheid 2006)

http://docs.szw.nl/pdf/190/2005/190_2005_3_8409.pdf

Bibliotheek van het federaal Parlement
De vrijwillige dienst van collectief nut
dossier nr. 105 – 10.06.2006

Defensie en jongeren : een constante vraag

http://jeugdwerkloosheid.szw.nl/index.cfm?fuseaction=dsp_document&link_id=72651

Uitvoeringsconvenant Taskforce Jeugdwerkloosheid, CWI en Defensie 2005 en 2006

http://docs.minszw.nl/pdf//188/2005/188_2005_11_357.pdf

Bibliothek van het federaal Parlement
De vrijwillige dienst van collectief nut
dossier nr. 105 – 10.06.2006

DUITSLAND

Wetgeving

Gesetz über den Zivildienst der Kriegsdienstverweigerer
<http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/ersdig/gesamt.pdf>

Gesetz zur Änderung des Gesetzes zur Förderung eines freiwilligen sozialen Jahres und anderer Gesetze (FSJ-Förderungsänderungsgesetz-FSJGÄndG)
<http://www.fsj-web.org/deutsch/pdf/fsj-foerderungsaenderungsgesetz.pdf>

Verslag

Bericht der Kommission 'Impulse für die Zivilgesellschaft':
Perspektiven für Freiwilligendienste und Zivildienst in Deutschland (2004)
http://www.bmfsfj.de/RedaktionBMFSFJ/Broschuerenstelle/Pdf-Anlagen/perspektiven-f_C3_BCr-freiwilligendienste,property=pdf,bereich=,rwb=true.pdf

Rechtsleer

- Bürgerdienst

Gerechte Durchführung des Zivildienstes
Zukunft des Zivildienstes
<http://www.bmfsfj.de/Politikbereiche/zivildienst.html>

Freiwilliges soziales Jahr oder freiwilliges ökologisches Jahr statt Zivildienst
http://www.zivildienst.de/lang_de/nn_150466/Content/de/FuerZDS/FSJ_FOEJ/FSJ_undFOEJStart,templateId=renderPrint.html
http://www.zivildienst.de/lang_de/nn_150466/Content/de/Downloads/I5_Downloads/I5-200_204Zuschussantrag,templateId=raw,property=publicationFile.pdf/I5-200_204Zuschussantrag

Statistiken : Zahlen, Daten, Fakten
http://www.zivildienst.de/cln_030/lang_de/nn_151468/Navigation/DasBAZ/ZahlenDatenFakten/ZahlenDatenFakten_node.html_nnn=true

Bibliotheek van het federaal Parlement

De vrijwillige dienst van collectief nut

dossier nr. 105 – 10.06.2006

- Vrijwilligersdienst

Für mich und für andere

<http://www.bmfsfj.de/doku/fsj-foej/index.html>

Bundesnetzwerk Bürgerliches Engagement :Freiwilligendienste

<http://www.b-b-e.de/freiwilligendienste.html>

Freiwilligendienste für den Zusammenhalt der Generationen

<http://www.bmfsfj.de/Politikbereiche/Freiwilliges-Engagement/freiwilligendienste-fuer-jedes-alter.html>

Vorschläge für Massnahmen zur Erprobung generationenübergreifender
Freiwilligendienste : Zwischenbericht (Stand 1. März 2005)

<http://www.bmfsfj.de/RedaktionBMFSFJ/Arbeitsgruppen/Pdf-Anlagen/modelle,property=pdf,bereich=,rwb=true.pdf>

Bibliotheek van het federaal Parlement
De vrijwillige dienst van collectief nut
dossier nr. 105 – 10.06.2006

GROOT-BRITTANNIË

Wetgeving

National Minimum Wage Act 1998 (c. 39)

<http://www.opsi.gov.uk/acts/acts1998/19980039.htm#aofs>

Rechtsleer

About Millennium Volunteers, Millennium Volunteers, Sheffield, 2006

<http://www.millenniumvolunteers.gov.uk>

Evaluation of the Young Volunteer Challenge pilot programme

Department for Education and Skills, Nottingham, 2006

<http://www.everychildmatters.gov.uk/files/837E17AC1B7AA10A55EACE87D5D3FB97.pdf>

The Duke of Edinburgh's award fact book, Edinburgh, The Award, 2006

[http://www.theaward.org/involved/downloads/the award fact book 2005 1.pdf](http://www.theaward.org/involved/downloads/the_award_fact_book_2005_1.pdf)

Youth Matters Green Paper on young people. Volunteering England Briefing. Londen, Volunteering England, 2006.

<http://www.volunteering.org.uk/campaignsandpolicies/telluswhatyouthink/youthmattersgreenpaperonyoungpeoplevolunteeringenglandbriefing.htm>

L'engagement civil en Europe, Paris, Assemblée Nationale, 2004

<http://www.assemblee-nationale.fr/europe/comparaisons/engagement.asp>

A national framework for youth action and engagement : executive summary to the Russell Commission, Norwich, The Stationary Office, 2005

http://www.russellcommission.org/docs/Executive_summary.pdf

UK-Wide Evaluation of the Millennium Volunteers Programme,

Institute for Volunteering Research, Norwich, Stationery Office, 2002

<http://www.dfes.gov.uk/research/data/uploadfiles/RR357.pdf>

Links

<http://www.millenniumvolunteers.co.uk/main/about/whatis.html>

<http://www.volunteering.org.uk>

Bibliotheek van het federaal Parlement
De vrijwillige dienst van collectief nut
dossier nr. 105 – 10.06.2006

<http://www.theaward.org>

<http://www.csv.org.uk>

<http://www.princes-trust.org.uk>

<http://communities.homeoffice.gov.uk/activecomms/news/news/339219>

<http://www.everychildmatters.gov.uk/files/EE87DA839D7819BD24F4555AC814DB8A.pdf>

<http://www.wearev.com/>

<http://communities.homeoffice.gov.uk/activecomms/>

<http://www.ncvo-vol.org.uk>

<http://www.connexions-direct.com>

<http://www.tsa.uk.com>

<http://www.yearoutgroup.org>

<http://www.russellcommission.org>